

MASALAH PEMBANGUNAN TANAH ADAT
DI TUBAU, BINTULU

OLEH

NYUAK ANAK BERAOH

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA SARAWAK
DIPLOMA PENTADBIRAN AWAM

MAY 2000

ABSTRAKS

Sewaktu bekerja di beberapa pejabat swasta hampir di semua bahagian di Sarawak, saya telah memperolehi banyak pengetahuan tentang pembangunan tanah adat. Saya dapati kawasan kajian kurang mendapat perhatian pihak berkuasa dari segi pembangunan tanah dalam sektor pertanian khasnya untuk penduduk setempat.

Kajian ini dilakukan untuk mengeksplorasikan keunikkan kawasan tersebut dan membekalkan maklumat kepada pihak-pihak berkuasa bahawa penduduk setempat memerlukan pembangunan tanah adat bagi membantu menaikkan taraf hidup mereka dan masa depan anak cucu suku kaum mereka. Ia juga bertujuan untuk memberi kesedaran kepada penduduk di kawasan kajian yang belum mengetahui bahawa dengan pembangunan tanah mereka boleh maju dan boleh menyerahkan tanah itu nanti kepada generasi yang akan datang.

Saya menganggap buku ini sebagai satu sumbangan kecil saya kepada kemajuan masyarakat setempat khasnya dan kerajaan amnya. Saya berharap buku ini juga boleh membantu mana-mana pihak yang bakal pembawa kemajuan ke tempat kajian.

ISI KANDUNGAN

MUKA SURAT

TAJUK KAJIAN	i
PENGHARGAAN	ii – iii
PRAKATA	iv - v
ISI KANDUNGAN	vi - viii
DAFTARKATA	ix - x
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI GAMBAR RAJAH	xii
BAB I PENGENALAN	
1.0 Pengenalan Kajian	01 - 04
1.1 Latar Belakang Kajian	05 - 08
1.2 Skop Kajian	09 - 18
1.3 Objektif atau Matlamat Kajian	19 - 20
1.4 Batasan Kajian	21 - 23
1.5 Pernyataan Masalah	24 - 26
1.6 Andaian	27 - 29

BAB I

PENGENALAN

1.0 PENGENALAN KAJIAN

Tanah adalah merupakan harta yang besar dan sangat bernilai. Tanah tempat kita mencari rezeki atau kehidupan sehari-hari dengan mengusahakannya seperti menanam padi, buah-buahan, kebun-kebun, mendirikan rumah-rumah, mendirikan kilang dan sebagainya. Tanah juga boleh dijual beli dengan mengaut keuntungan dan boleh digadai. Jika seseorang itu mempunyai banyak tanah dia dianggap sebagai seseorang yang kaya dan jika seseorang itu tidak mempunyai tanah dia dianggap sebagai seseorang yang miskin. Bagi kaum Bumiputera, tanah adat adalah merupakan harta pusaka yang ditinggalkan oleh nenek moyang.

Sarawak merupakan salah sebuah negeri di Malaysia yang mempunyai tanah yang luas. Saiznya hampir sama besar dengan saiz Semenanjung Malaysia. Menurut Kanun Tanah Sarawak 1958, terdapat tiga jenis atau kategori tanah iaitu, tanah kerajaan (State Land), tanah milik individu (tanah yang ada geran) dan Tanah Hak Adat Bumiputera (tanah temuda atau tanah peninggalan nenek moyang). Di dalam kawasan tanah adat ini terdapat juga lot yang ada

BAB II

TINJAUAN SASTERA

2.1 PENGENALAN

Masyarakat setempat yang menduduki kawasan kajian adalah seratus peratus terdiri daripada suku kaum Dayak Iban. Kebanyakkannya daripada mereka masih mengamalkan sistem dan cara hidup yang berpegang teguh kepada adat resam dan kebudayaan masing-masing. Mereka masih berpegang kepada kepercayaan atau agama lama iaitu “Animism”. Tetapi terdapat juga yang telah memeluk agama kristian dari gereja Roman Katolik dan Sidang Injil Borneo terutama sekali remaja-remaja yang sedang bersekolah.

Jika dilihat dari sudut pelajaran, penduduk setempat jauh tinggal dibelakang. Hanya sebilangan kecil sahaja yang bekerja di jabatan kerajaan dan swasta. Kebanyakkannya mereka bekerja di kem-kem pembalakkan, syarikat-syarikat binaan yang berhampiran dan di Bandar Bintulu. Walaupun kurang dari sudut akademik, kebanyakannya daripada mereka adalah pekerja mahir seperti menjadi operator, tukang kayu, tukang besi, menyusun batu bata dan tukang kimpal.